

scat Butlletí

de la Societat Catalana de Terminologia

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Juliol-agost de 2012 | Núm. 31 | Crèdits

scaterm.iec.cat

En aquest número...

- Les nostres notícies
- El terme és notícia
- Novetats
- Agenda
- El web recomanat

Recordeu que...

...us podeu **subscriure** al butlletí si no el rebeu encara.

...podeu adquirir i consultar la revista *Terminàlia* i les obres de la col·lecció «*Memòries de la Societat Catalana de Terminologia*» al Portal de Publicacions de l'IEC.

...ens podeu fer arribar els vostres suggeriments, notícies o novetats per al proper butlletí. Només heu d'escriure a scaterm@iec.cat.

Les nostres notícies

Terminàlia, núm. 5

Ja està disponible **en línia** el número 5 de la revista *Terminàlia*. Aquest número està dedicat a la terminologia en el món del dret i conté una entrevista a Josep Cruanyes, president de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics; la secció «Semblança» està dedicada a Osvald Cardona, i va a càrrec de Carles Duarte; i el dossier «Terminologia i dret» conté articles de Rosa Lizandra, Agustí Pou i Anna Cervera, a més de dues notes sobre la Comissió Assessoradora de Llenguatge Administratiu (CALA) i la *Revista de Llengua i Dret*.

En aquest número també trobareu tres articles, avaluats externament, que tracten dels noms dels mamífers marins (de Jordi Leonart Aliberas), del pas de terme a nom comú i del paper que hi tenen els diccionaris (de Carme Bach Martorell i Jaume Martí i Llobet) i de la polisèmia en els locatius de l'espanyol (d'Andreína Adelstein, Marina Berri i Victoria Boschirolí).

Ben aviat, els socis i subscriptors de la revista en rebreu un exemplar en paper.



Constitució del Comitè de Publicacions

El 26 de juny es va constituir formalment el nou Comitè de Publicacions de la SCATERM que adoptà la composició següent: Miquel-Àngel Sánchez i Ferriz, vocal de Publicacions i president del Comitè; Mercè Lorente i Casafont, editora en cap de la revista *Terminàlia*; Àngels Egea i Puigventós, vocal del Butlletí, i M. Teresa Miret i Mestre, tesorera de la Societat.

Seminari de la SCATERM

El dia 16 de novembre se celebrarà el VII Seminari de la SCATERM, que aquest any estarà dedicat a la nomenclatura química i, concretament, a l'adaptació de les normes de la IUPAC al català. Comptarà amb la participació de la Facultat de Química de la Universitat de Barcelona —on es desenvoluparà el seminari— i de la Societat Catalana de Química. Ben aviat us farem arribar els detalls del programa del seminari.

El terme és notícia

Fragment extret de Jordi Nieva-Fenoll, «Problemes terminològics de la justícia en català», a Lluç Potrony i Joan Maria Romaní (cur.). *Indexació, terminologia i llenguatge jurídic*. Barcelona: Societat Catalana de Terminologia, 2011, p. 69-83, col·l. «Memòries de la Societat Catalana de Terminologia», núm. 3.



Alguna terminologia discutible

Existeixen alguns termes del llenguatge jurídic que, tot i l'esforç per a concebre'ls, encara són millorables. Aquest ha estat, en especial, el cas de la paraula *interlocutòria*, ben discutida des dels anys vuitanta del segle XX com a traducció de *auto*. És, sens dubte, la paraula que més controvèrsia ha generat en l'àmbit judicial al llarg dels anys.

En la primera edició del DIEC, la normativa proposava el mot *interlocutòria*. Aquesta paraula, però, ha provocat moltes discussions i fins i tot queixes en l'àmbit judicial, des de la comissió de cultura del Col·legi d'Advocats de Barcelona, i també entre els professors de dret processal, atesa l'ambigüitat i, sovint, la impropietat que pot tenir. A més, és un fet constatable que l'ús de la paraula no ha acabat d'arrelar en l'àmbit jurídic, i, per això, l'any 2000 vaig proposar que es canviés pel mot *provisió*, que prové directament del nostre llenguatge jurídic històric. La proposta va arribar a comptar, fins i tot, amb el suport explícit de disset professors de dret processal, que van signar una declaració favorable, i àdhuc de professors d'altres matèries jurídiques, així com del Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona.

La proposta va tenir també el suport de l'Associació de Juristes en Defensa de la Llengua Pròpia, que va elevar-la al president de l'IEC, Salvador Giner i de San Julián. El president va convocar una reunió per a tractar aquest tema amb una comissió de l'Associació de Juristes amb la presència de l'expert i membre de la Secció Filològica de l'Institut, Francesc Vallverdú i Canes, que la va acollir molt favorablement i la va impulsar amb tot el rigor i entusiasme necessaris.

Vaig comentar també aquesta proposta amb altres companys, entre els quals voldria destacar Carles Duarte i Montserrat, que n'era partidari —tot i admetre les raons per a defensar l'opinió contrària, és a dir, mantenir *interlocutòria* amb la definició actual del DIEC. A més, Oriol Oleart i Piquet i altres companys van acceptar el debat i el van enriquir moltíssim.

Tanmateix, la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans es va inclinar per l'opció més conservadora i no va considerar procedent, de moment, eliminar el mot *interlocutòria* i incloure *provisió* com a equivalent de *auto* al DIEC. Tant de bo en el futur tinguin lloc aquesta inclusió i aquesta eliminació, que posarien fi definitivament a les ambigüitats de la terminologia actual i esborrarien d'una vegada per totes l'ús, malauradament molt freqüent, del barbarisme *auto*.

En canvi, la segona edició del DIEC sí que va reconèixer un mot que designa aquesta resolució en el dret andorrà: *aute*. Personalment, amb tot el respecte, considero que si en una variant dialectal de la llengua catalana la paraula es considera correcta, és molt difícilment refutable la seva correcció en la resta de variants dialectals, sobretot si es té present que es tracta de terminologia estrictament tècnica. De fet, malgrat tots els inconvenients reconeguts que té, *aute* és la paraula més utilitzada darrerament en els mitjans de comunicació, i també és la paraula que empro personalment en la docència de dret processal, perquè no planteja els problemes que provoca *interlocutòria*, explicats a continuació.

La paraula *interlocutòria*, en el llenguatge judicial actual, no és un substantiu, sinó un adjectiu que descriu un tipus de resolucions judicials. Les interlocutòries, malgrat la imprecisió etimològica, són les resolucions definitives, que sí que el conclouen.

Les resolucions judicials que existeixen són, en castellà, la *providencia*, l'*auto* i la *sentencia*. La *providencia* sempre és interlocutòria, l'*auto* pot ser interlocutori o definitiu, i la *sentencia* sempre és definitiva, tret de comptadíssimes excepcions en el dret actual.

Si traduïm tot el que s'acaba de dir al català, seguint la terminologia del DIEC, ens trobarem que hi ha *providències interlocutòries*, *sentències definitives* o excepcionalment *interlocutòries*, i, finalment, *interlocutòries definitives* i *interlocutòries interlocutòries*, la qual cosa, a banda de la cacofonia, dificulta moltíssim la comprensió. Per això, a les classes de dret processal no he trobat cap altra solució que no sigui utilitzar *aute* fins que no s'introdueixi l'ús de *provisió* com a equivalent de *auto*, que seria el més adient des del punt de vista històric.

La raó és que, arran de la lectura, al llarg de més de deu anys, de molts textos de dret històric català, actualment no tinc cap dubte que la paraula catalana per a designar l'*auto* al segle XVIII era *provisió*. Provenia directament del llatí *PROVISIO*, i va ser utilitzada a bastament per la doctrina jurídica de l'època. Tant de bo aquesta realitat canviï com més aviat millor.

Jordi Nieva-Fenoll (Departament de Dret Administratiu i Dret Processal. Universitat de Barcelona)

Novetats

Diccionari d'otorinolaringologia, en línia (Termcat)

Diccionari de les arts: arquitectura, escultura i pintura, en línia (Termcat)

Diccionari terminològic de sistemes d'informació geogràfica (Termcat)

Traducció al català de dues noves normes UNE (Termcat)

Butlletí d'Informació del Termcat, núm. 11

Agenda

VIII Jornada científica de Realiter: «Terminologies i polítiques lingüístiques» (Milà, 16 de novembre de 2012)

Jornades Científiques i Professionals de Traducció Mèdica (Barcelona, 20-22 de setembre)

XIII Simposi Iberoamericà de Terminologia, RITerm 2012: «Terminologia, traducció i TIC: interacció social i treball col·laboratiu per a la construcció i difusió del coneixement» (Alacant, 25-27 d'octubre)

El web recomanat



La **Cuina lingüística per a químics** és un web que els Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona han elaborat amb l'objectiu de contribuir a millorar la qualitat lingüística dels textos científics en català en qualsevol de les branques de la química. És un recurs que ha nascut molt vinculat al Masterquímica —activitat que la Comissió de Dinamització Lingüística organitza a la Facultat de Química des de fa vuit anys per divulgar en català els treballs de laboratori i de recerca dels màsters d'alumnes de la Facultat de Química i en què des de fa tres anys es premien els pòsters més ben valorats, tenint en compte l'estructura, la capacitat de comunicació i la qualitat lingüística.

La *Cuina lingüística per a químics* és un web que bàsicament conté enllaços, tant a recursos propis (és a dir, elaborats pels Serveis Lingüístics de la UB) com a pàgines externes (Termcat, IEC, altres universitats, obres de referència de química en català, etc.).

S'organitza en quatre apartats:

- **Utilatge:** inclou apunts terminològics bàsics de química i eines per redactar i per cercar informació lingüística, a través del portal Vocabulària.
- **Productes de temporada:** és l'apartat en què es recull material per ajudar a preparar una exposició oral, un resum o un pòster, a través del CUB i de l'Argumenta.
- **Receptes senzilles:** s'hi pot trobar informació sobre nomenclatura, l'ús de símbols o normativa sobre puntuació, entre d'altres. Les receptes estan redactades en forma de recomanacions o petits comentaris sobre els aspectes que sembla que resulten més dubtosos, o que habitualment s'han de corregir en els textos de química, perquè d'una manera ràpida i senzilla es puguin detectar i millorar.
- **Per a gurmets:** inclou enllaços a obres de referència, portals d'interès i altres recursos per aprofundir en qüestions de llengua, etc.



Núria Castells (Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona)



SOCIETAT CATALANA DE TERMINOLOGIA
Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

scat
term

D'acord amb el que estableix la Llei orgànica 15/1999, podeu exercir el dret d'accés, de rectificació, d'oposició i de cancel·lació de les vostres dades per correu electrònic a scaterm@iec.cat.